

V OSNOVNI PRINCIPI NOVINARSTVA

5.1. 5Ws & 1H

Najčešći princip u novinarstvu je takozvani 5 Ws i 1H princip, kako glasi na engleskom jeziku (When, Where, What, Who, Why and How). To znači da vaše informacije treba da sadrže odgovore na sledećih 5 pitanja: **Ko?**, **Gde?**, **Šta?**, **Kada?**, **Zašto?** i **Kako?**

Ako neko od ovih pitanja ostane bez odgovora, vaše informacije se smatraju nepotpunim

Na ovo možete gledati na neki način kao na recept, koji sadrži sve sastojke koji se koriste za pravljenje torte ili obroka. Ako neki od sastojaka nedostaje ne možete napraviti tortu ili je torta delimična i nedovršena.

Veoma zanimljiv i koristan blog na engleskom jeziku [Journalistics](#) pruža prigodnu ilustraciju ovog pravila pozivajući se na priču Tri praseta, koja je, pretpostavljam, univerzalno poznata. Ukoliko vam je potreban podsetnik, ovu kratku priču možete pročitati [ovde](#), ili pogledati čuveni Diznijev osmominutni [crtani film](#).

Ideja je da, nakon odgovora na ova pitanja, imamo sve suštinske informacije o događaju o kojem je reč, u ovom slučaju o priči o tri praseta.

Dakle, treba da počnemo tako što ćemo pitati **ko** je umešan? Tri praseta i veliki, zli vuk. Dakle, već znamo likove i njihova imena.

Kada se to desilo? - Tokom celog dana.

Gde se to odigralo? - U početku ispred kuće od slame, zatim ispred kuće od pruća, i na kraju ispred kuće od cigala.

Do sada su naši odgovori bili prilično kratki i pokrivali su samo osnove.

Ali, **šta se zapravo desilo?** - Ovaj odgovor zahteva prikazivanje cele radnje i samim tim je zahtevniji.

Svako prase je od različitih materijala – slame, granja i cigala napravilo sebi kuću. Vuk je pretio da će im oduvati kuće i tako je uništio prvo kuću od slame a onda i kuću od pruća. Dva praseta jedva su uspela da pobegnu kod trećeg u kuću od cigala. Vuk nije uspeo da oduva treću kuću, a opekao se prilikom pokušaja da uđe u nju kroz dimnjak.

Zašto se sve ovo desilo? - Zato što je vuk hteo da pojede prasiće. Međutim, dok su prasići bežali u svoje kuće i rugali se vuku, on je bio besan i pokušao je da im raznese sve kuće.

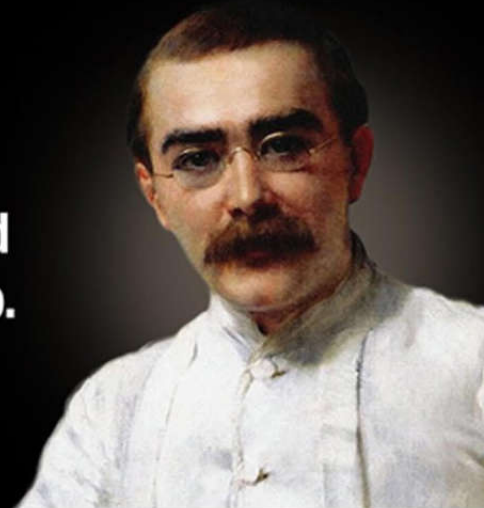
I na kraju **kako se ovo desilo?** - U suštini, prva dva praseta su bila prilično lenja i nepromišljena, i gradili su svoje kuće bez mnogo truda i od lošeg materijala, što je omogućilo vuku da oduva njihove kuće. Međutim, kuća od cigala je bila čvrsta, pa vuk nije uspeo da je oduva, te je odlučio da uđe u nju kroz dimnjak. Ali treće prase je i to predvidelo, stavilo lonac ključale vode, i vuk se opekao i pobegao glavom bez obzira.

Kao što vidimo, ova pitanja pružaju ne samo okvir potreban za pribavljanje osnovnih informacija, već i redosled kojim bi te informacije trebalo da budu dostavljene.

Čuveni engleski pisac Radjard Kipling, autor Knjige o džungli i drugih velikih dela, čak je sastavio i simpatičnu pesmicu o 5Ws i 1H na engleskom jeziku.

I keep **six honest serving men**
(they taught me all i knew);
theirs names are **What and Why and**
When and How and Where and Who.

– *Rudyard Kipling*

Ova pesma može biti korisna kao podsetnik, pa ako ste skloni da zaboravite neke od ovih 6 elemenata, stihovi vam mogu pomoći da ih se setite.

5.2. OBRNUTA PIRAMIDA

Kao što sam napomenuo, izveštavanje bi trebalo da počnemo sa osnovnim informacijama o likovima, vremenu i mestu događaja, a zatim da nastavimo sa detaljnijim pitanjima o zapletu i razlozima ili namerama protagonista.

Ovo se može zgodno predstaviti u obliku obrnutog trougla ili **obrnute piramide**.

Prva stvar koju bi trebalo da očekujete da vidite kao čitaoci/gledaoci, ili bi trebalo da pružite kao proizvođači vesti, jesu ove najvažnije informacije - **5Ws** i **1H**.

Druga stvar u vestima su važni detalji, koji su najrelevantniji. Na kraju, trudite se da pružite kontekstualne informacije ili druge opšte podatke. Trougao takođe pokazuje da te kasnije stvari, statistički gledano, zauzimaju većinu prostora. Međutim, od suštinskog je značaja da se prvo adekvatno pokriju osnovna pitanja.

